

The Nature of the Requirement of Simcha on Shabbos

Rabbi Chaim Eisenstein

Arbesfeld Kollel and Midreshet Yom Rishon Program - January 3, 2021

- 1. במדבר י"י**
וּבְיוֹם שְׂמֵחַתְכֶם וּבְמוֹעֲדֵיכֶם וּבְרֵאשֵׁי חֳדָשֵׁיכֶם וּתְקַעְתֶּם בַּחֲצֹצְרוֹת עַל עֲלֵתֵיכֶם וְעַל זְבָחֵי שְׁלֵמֵיכֶם וְהָיוּ לָכֶם לְזִכְרוֹן לִפְנֵי אֱלֹהֵיכֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:
- 2. ספרי במדבר פרשת בהעלותך פסקא עז**
וביום שמחתכם (ובמועדיכם) אלו שבתות. ר' נתן אומר אלו תמידים. ובמועדיכם אלו שלש רגלים. ובראשי חדשיכם כמשמעו.
- 3. זמירות שבת**
מנוחה ושמחה אור ליהודים
- 4. תלמוד ירושלמי מסכת מגילה פרק א דף ע טור ב/ה"א**
בעא קומי רבי אבהו ויעשו אותן בשבת אמר ליה לעשות אותם ימי משתה ושמחה את שמחתו תלויה בבית דין יצא זה ששמחתו תלויה בידי שמים.
- 5. ספר המנהיג הלכות שבת עמוד קלב – תחנון בערב שבת**
אין מנהג בצרפת וספרד ליפול על פניהם במנחת ערבי שבתות וימים טובים, אך בערבי ראשי חדשים נהגו בספרד לבד ליפול, וי"ל לפי שהם ימי משתה ושמחה ונקראו מועדים שגם שבת נקרא יום שמחה, ובספרי וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשיכם, מועדיכם וראשי חדשיכם כמשמעו וביום שמחתכם אלו השבתות, וכבר אבדילו להו ממלאכה וקדש יומא ומעתה הן אסורין בהספד ותענית ומלאכה.
- 6. שו"ת הרמ"ע מפאנו סימן עח – קידוש לבנה בשבת**
ועוד אני אומר דכיון דעדיף כבוד שבת כלה מלכתא וקדושת יו"ט גם כן בלי ספק מהקבלת פני לבנה, אין מערבין שמחה בשמחה, וניחא במוצאי שבת ובמוצאי יו"ט כגון עצרת ויום הכיפורים לילך מחיל אל חיל, ויש בקבלה זאת נחת רוח מסילוק נשמה יתירה הנלויה אלינו בשבתות ויו"ט שהן עצמן אות, ובאותה שעה האדם מבושם שלוח את המלך והיינו דאמרי אינשי אלקפתא נקטין ריחא אתילידא.
- 7. מאמר הרב מרדכי קליבר שליט"א בירחון אליבא דהלכתא גליון נב**
באמת מצוה על כל אחד לשמוח בשבת.
- 8. שלחן ערוך אורח חיים הלכות יום טוב סימן תקכט סעיף ב**
חייב אדם להיות שמח וטוב לב במועד הוא ואשתו ובניו וכל הנלוים אליו כיצד משמחן הקטנים נותן להם קליות ואגוזים והנשים קונה להם בגדים ותכשיטין כפי ממונו וחייב להאכיל לגר ליתום ולאלמנה עם שאר עניים.

9. פירוש הנצי"ב להספרי פיסקא יח

לא היה כסאו שלם עד שנגמר מלאכת שמים וארץ...ועיין עוד ירושלמי פ"א דמגילה...את ששמחתו תלויה בבית דין יצא זה ששמחתו תלויה בידי שמים היינו שמחת מלכות שמים.

10. תלמוד בבלי ביצה יז.

תני תנא קמיה דרבינא מקדש ישראל והשבת והזמנים אמר ליה אטו שבת ישראל מקדשי ליה והא שבת מקדשא וקיימא אלא אימא מקדש השבת ישראל והזמנים.

11. רש"י שם

אטו שבת ישראל מקדשי ליה - שקדמת קדושת ישראל לשל שבת בשלמא זמנים צריך להקדים קדושת ישראל לקדושתן שעל ידי קדושת ישראל נתקדשו הם ואילו לא נתקדשו ישראל לא היו קובעים חדשים וקוראין מועדים בבית דין:

12. שלחן ערוך יורה דעה הלכות אבילות סימן שצט סעיף א

הקובר מתו קודם הרגל בענין שחל עליו אבילות ונהג בו אפילו שעה אחת קודם הרגל הרגל מפסיק האבלות ומבטל ממנו גזרת שבעה.

13. שלחן ערוך יורה דעה הלכות אבילות סימן ת סעיף א

שבת אינו מפסיק אבלות ועולה למנין שבעה שהרי קצת דיני אבלות נוהגים בו דהיינו דברים שבצינעא שהם תשמיש המטה ורחיצה.

14. בן איש חי הל' שנה שניה תחילת פרשת שמות

כי ישראל יש להן כח לבנות בנין רוחני ועליוני על ידי עסק התורה...לכן כתבו המקובלים ז"ל דגדול הפועל הנעשה מעסק בתורה ביום שבת אלף פעמים יותר מן הנעשה בעסק התורה של ימי החול...ולכן מאחר שנעשה בנין רוחני ועליוני בשבת מן עסק התורה נאסר בשבת בנין הגשמי החמרי לגמרי.